

Uchwała XVI Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży z dnia 1 czerwca 2010 r.

w sprawie zaleceń dotyczących rozwoju i umocnienia samorządności uczniowskiej

Samorząd uczniowski, zwany dalej „SU”, jest organem szkoły, który tworzą wszyscy uczniowie w każdej ze szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych. Jego sprawne funkcjonowanie umożliwia kształtowanie w uczniach poczucia współodpowiedzialności za otoczenie, w którym żyją oraz budowanie aktywnej postawy obywatelskiej. Samorząd uczniowski daje młodym ludziom szansę zdobycia umiejętności społecznych i organizacyjnych.

My, posłowie XVI Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży uważamy, że w każdej szkole powinny zostać zapewnione warunki do efektywnego działania samorządu uczniowskiego. Na podstawie debat prowadzonych w naszych szkołach oraz opinii i wniosków wyrażanych przez naszych kolegów i koleżanki stwierdzamy, co następuje:

§ 1. Wybory do władz samorządu uczniowskiego

1. W każdej szkole odbywają się powszechne, równe oraz tajne wybory wyłaniające władze samorządu uczniowskiego. Zadaniem władz szkoły jest zapewnienie odpowiednich warunków gwarantujących tajność wyborów.

2. W wypadku niewywiązywania się z obowiązków wynikających z pełnionych funkcji przewodniczącego, opiekuna lub innych członków władz samorządu, uczniowie mają prawo zgłosić wnioski o wotum nieufności wobec wyżej wymienionych.

3. W każdej szkole musi zostać uchwalony regulamin działania SU, zawierający ordynację wyborczą – określającą warunki uzyskania biernych praw wyborczych, sposób prowadzenia wyborów, powołania i funkcjonowania uczniowskiej komisji wyborczej, a także zasady prowadzenia kampanii wyborczej. Kandydaci do władz SU powinni zgłaszać swoje kandydatury z własnej nieprzymuszonej woli.

4. Kandydaci do władz SU, aby wziąć udział w wyborach muszą uzyskać poparcie określonej w regulaminie SU liczby uczniów z różnych klas.

5. Regulamin SU zawiera przepisy umożliwiające zachowanie ciągłości działania SU w trakcie zmiany władz SU i wyeliminowanie okresów, w których organy władzy SU nie funkcjonują.

6. Władze SU w danej szkole są zobowiązane do rozpowszechnienia wśród wszystkich uczniów informacji o wyborach, zasadach zgłaszania kandydatów oraz prowadzenia kampanii wyborczej. By było to możliwe, w każdej placówce do władz SU powinni należeć przedstawiciele każdego rocznika, tak by po odejściu najstarszego pozostali uczniowie mogli zorganizować wybory.

7. Zaleca się władzom SU, nauczycielom i dyrekcji prowadzenie działań zachęcających uczniów do udziału w wyborach oraz ułatwienie prowadzenia dozwolonej regulaminem SU kampanii wyborczej.

8. Samorząd uczniowski ma prawo wyboru nauczyciela – opiekuna samorządu. Szczegóły wyboru określa statut szkoły i regulamin SU.

§ 2. Działania samorządu uczniowskiego

1. Samorząd uczniowski jest pośrednikiem między uczniami a władzami szkoły. Jego podstawowe zadania to: informowanie uczniów o ich prawach, ochrona praw uczniów oraz wnioskowanie w sprawach ważnych dla życia szkoły, a także realizowanie projektów społecznych, kulturalnych i sportowych skierowanych głównie do uczniów szkoły. Samorząd ma prawo wyrażać swoje opinie w stosunku do projektów decyzji władz szkoły, w tym opiniować naganę z zachowania udzieloną przez dyrekcję szkoły.

2. Projekty inicjowane przez władze SU powinny opierać się na rozpoznaniu potrzeb i oczekiwań społeczności szkolnej, a w przypadku działań o szerszym zakresie także społeczności lokalnej.

3. Wszyscy uczniowie szkoły mają możliwość realizowania w szkole działań niezwiązanych bezpośrednio z obowiązkiem szkolnym i mają prawo do uzyskania wsparcia nauczycieli oraz dyrekcji, o ile planowane działania są zgodne ze statutem szkoły i regulaminem SU.

4. Nauczyciele oraz dyrekcja szkoły nie mogą narzucać SU organizowania działań i projektów. Powinny jednak rozliczać SU z prowadzonych działań.

5. Kalendarz szkolnych imprez i wydarzeń, które mają się odbyć w danym roku szkolnym, jest uzgadniany wspólnie przez władze SU, nauczycieli i dyrekcję w sposób elastyczny i może ulegać zmianom.

§ 3. Aktywizowanie społeczności szkolnej

1. Władze SU mają obowiązek zachęcać do społecznej aktywności wszystkich uczniów.

2. Prawo do zaangażowania się w działania SU przysługuje każdemu uczniowi, o ile nie jest on zawieszony w prawach ucznia. Władze SU powinny wspierać uczniów w działaniach będących również rezultatem aktywności SU. Ostateczną zgodę na zrealizowanie pomysłu płynącego od społeczności uczniowskiej powinna wyrażać dyrekcja oraz rada pedagogiczna.

3. Władze SU mają obowiązek promowania w swoich szkołach wiedzy, że samorząd tworzą wszyscy uczniowie. Ich zadaniem jest także włączenie swoich koleżanek i kolegów w działania SU.

4. Zaleca się, aby nauczyciele i dyrekcja zachęcali uczniów do społecznej aktywności i ją ułatwiali, a także doceniali osoby realizujące pozalekcyjne projekty na równi z osobami odnoszącymi sukcesy w konkursach.

5. Władze SU powinny wykorzystywać skuteczne metody komunikacji do informowania ogółu uczniów szkoły o swoich pomysłach i dokonaniach.

6. Samorządy klasowe powinny być łącznikiem z Radą SU, zapewniać stały przepływ informacji o działaniach SU i potrzebach uczniów. Rada SU stwarza warunki do kontaktów z innymi uczniami.

7. Regulamin SU powinien być dokumentem możliwie krótkim i napisanym prostym językiem, zrozumiałym i przystępnym dla każdego ucznia.

8. Władze SU umożliwiają uczniom przekazywanie swoich uwag dotyczących działalności SU i nowych pomysłów działań zarówno osobiście, jak i w innej formie, także anonimowo; władze SU powinny dbać, żeby wszyscy uczniowie znali te możliwości i z nich korzystali.

§ 4. Wsparcie samorządu uczniowskiego przez osoby dorosłe

1. Zaleca się władzom SU, aby wspólnie z dyrekcją szkoły ustalały stały sposób komunikowania się, np. przez comiesięczne spotkania władz SU z przedstawicielem rady pedagogicznej i dba-

ły o trwałość oraz jakość tych kontaktów. Zaleca się także aktywną współpracę z samorządem terytorialnym, który jest głównym organem sprawującym władzę nad szkołą.

2. Zaleca się, aby nauczyciele i dyrekcja wspierali uczniów w realizowaniu własnych przedsięwzięć i projektów w szkole, o ile działania te nie stoją w sprzeczności ze statutem szkoły i regulaminem SU. Dyrekcja szkoły jest zobowiązana do udostępnienia SU stałego pomieszczenia w celu organizowania regularnych spotkań z samorządami klasowymi oraz przedstawicielami innych gremiów uczniowskich, zarówno w czasie trwania zajęć lekcyjnych, jak również w czasie pozalekcyjnym.

3. Zaleca się, aby w każdej szkole funkcjonował wybrany przez ogół uczniów lub władze SU Rzecznik Praw Ucznia – osoba odpowiedzialna za pilnowanie przestrzegania w szkole Konwencji o prawach dziecka, ustawy o systemie oświaty oraz statutu szkoły i regulaminu SU oraz za rozwiązywanie potencjalnych konfliktów między uczniami i nauczycielami. Rzecznik Praw Ucznia może powołać zespół opiniodawczy, złożony np. z przedstawicieli rady pedagogicznej, rady rodziców, rady uczniów.

4. Organy prowadzące szkoły i kuratoria oświaty powinny zwracać uwagę na to, jak funkcjonują samorzady uczniowskie w podległych im placówkach i uwzględniać owe wnioski przy ocenie prac szkoły.

5. Zaleca się, aby w każdej szkole corocznie został wypracowany plan współpracy pomiędzy SU a radą rodziców, radą pedagogiczną i dyrekcją. Zaleca się organizowanie corocznych debat na forum szkoły, które w znacznym stopniu prowadzą do lepszego poznania podstawowych potrzeb wszystkich uczniów.

§ 5.

1. Młodzież może rozwijać i umacniać samorządność uczniowską poprzez współtworzenie młodzieżowych rad, odpowiednio: gminy, powiatu, miasta, województwa lub innego szczebla.

2. Młodzież rady reprezentują interesy i opinię uczniów przed władzami lokalnymi lub kuratoriami oświaty.

3. Przy pomocy młodzieżowych rad umożliwia się podejmowanie współpracy pomiędzy SU różnych szkół.

§ 6.

Ponadto apelujemy do organizatorów przyszłych sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży o:

- 1) sprawniejszą organizację sesji,
- 2) poszanowanie woli powołanego na XIV Sesji Sejmu Dzieci i Młodzieży Zespołu Legislacyjnego i nowo wybranych marszałków Sejmu,
- 3) zorganizowanie posiedzenia komisji co najmniej 2 tygodnie przed sesją, aby posłowie mieli odpowiednio dużo czasu na zapoznanie się z projektem uchwały,
- 4) opracowanie nowych zasad wyboru do Sejmu Dzieci i Młodzieży w konsultacji z marszałkami, przewodniczącym komisji i Zespołem Legislacyjnym.

Wzywamy władze szkół wszystkich poziomów oraz uczniów do zapoznania się niniejszą uchwałą i stosowanie się do zawartych w niej zaleceń.

Marszałek Sejmu

Jakub Marut

Marszałek Sejmu

Paula Langnerowicz